

Editorial: O proměnách konferování

Česk(oslovenská) pedagogická společnost uspořádala za 30 let od svého obnovení po roce 1989 celkem 26 odborných konferencí. Po většinu z těchto tří dekád byly každoroční konference vnímány jako vzácné příležitosti pro setkávání s kolegy, pro prezentování aktuálních výsledků práce, a zejména pro diskusi o těchto výsledcích a o dalších aktuálních pedagogických tématech.

Za 30 let se ovšem mnohé změnilo.

Zejména se proměnila celá česká pedagogika jako akademická disciplína. Dnes jsou na stránkách pedagogických časopisů řešena jiná témata než před 30 lety a změnily se také způsoby, jakými se v oboru pracuje (posílily se mimo jiné empirickovýzkumné přístupy). Fundamentálně se ovšem také proměnila kvalita i kvantita příležitostí ke komunikaci a spolupráci postupným přechodem od mechanických psacích strojů, nalepovacích poštovních známek a nepřenositelných telefonů až k miniaturizovaným počítačům a instantním komunikačním platformám. V tomto mezidobí vznikla také Česká asociace pedagogického výzkumu – ať už ji chápeme ve vztahu k ČPdS jako dceřinou, sesterskou, nezávislou, konkurenční, komplementární, či specializovanou. ČAPV přinesla svou vlastní každoroční paralelní konferenční příležitost.

Původně plíživou, nyní však nepřehlédnutelnou změnou je rovněž postupně etablovaný způsob hodnocení kvality vědecké práce mající aktuálně podobu Metodiky hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací (tj. Metodiky 17+).

I jen letný pohled do vydaných sborníků z 26 konferencí ČPdS ukazuje na postupný posun povahy publikovaných textů od esejisticky laděných příspěvků na obecnější témata k empirickým analýzám dílčích problémů. Tento posun má zajisté více příčin; jde o přirozené zpřesňování analytických postupů v oboru, posiluje se vliv inspirací zahraničními studiemi, svou roli ale jistě hrají i zmíněná „externí kritéria hodnocení kvality“. Ta svým vlastním způsobem orientují autory v tom, jaká témata (skrže grantové mechanismy) a jaké způsoby práce a poté prezentování výstupů (skrže oceňování výstupů) jsou správné (tj. rentabilní). Pod jejich vlivem se pochopitelně proměňovala i motivace členek a členů ČPdS se pravidelných konferencí účastnit právě proto, že je na ně vázáno financování akademických pracovišť. A tak jsme svědky výkyvů zájmu o účast na konferencích; nebyly výjimkami konferenční pro více než sto, ale ani pro méně než 40 účastníků (to v dobách narážů

zprísňených metodik pod heslem „kdo cestuje na konferencie neoceňované externými mēřítky kvality, okrádá vlastný pracovíšte“).

Neformální diskuse medzi tēmi, ktorí sa na konferencii ČPdS i pŕes tyto okolnosti v uplynulých letech potkávali, se potē často stočila k tomu, že se sice cesta na konferencii neoplatí z hlediska aktuálnē platné „metodiky“, ale že má účasť jiné benefity, jako jsou informovanost o tom, na čem který kolega pracuje a jaká témata se na kterých pracovíštích aktuálnē řeší, či možnost o tēchto tématech diskutovat a poskytovat si vzájemnou pŕátelsky kritickou zpětnou vazbu. Objevovaly se ale také hlasy upozorňující na to, že i tyto benefity získávají konkurencii. Informovanosti pŕispívají novē zakládané časopisy, bulletiny a newsletters, diskuse probíhají na nových platformách tematických projektů s oporou o nové komunikační technologie a zpětnou vazbu si dnes nejčastěji poskytujeme v reakci na nejrůznější projektové žádosti.

Pŕed Českou pedagogickou společností se otevírá otázka, zda využít zkušenosti, kterých jsme nabyli během „covidových“ let, a jak pŕípadně reagovat na promēny cílů a způsobů konferenčního setkávání vyvolané výše popsánými okolnostmi. Domnívám se, že současná obnova po covidové odmlce je výtečnou pŕíležitostí k nastavení nových standardů a forem společného setkávání a diskutování o pedagogických tématech.

Mám za to, že hledání a testování plnohodnotných alternativ k tradičním celostátním konferencím vyplývá jako jeden z obecnějších závěrů lednového diskusního setkání členské základny ČPdS i z březnového Sjezdu a jako silný podnět pro novē zvolený Hlavní výbor společnosti, který je na začátku svého funkčního období. Zůstane do budoucna smysluplnou aktivitou pro členky a členy ČPdS každoroční (putovní) setkávání na fakultách pŕipravujících učitele? Posílilo by atraktivitu konference, kdyby se konala jednou za dva roky? Jaké tradiční a netradiční formy diskuse v nových podmínkách podporovat? Má být celostátní setkání podporou práce územních poboček, anebo naopak spolupráce mezi pobočkami? Mají smysl setkání hybridní, či dokonce výhradně on-line? Diskuse pokračuje a názory a podněty z členské základny Společnosti jsou vítány.

Petr Najvar

Pŕedseda České pedagogické společnosti